

CONSTRUCTIEVE VEILIGHEID

Advocaten
vastgoed & overheid

‘Taken en verantwoordelijkheden van de constructeur in het kader van constructieve veiligheid’

VN Constructeurs – 22 mei 2019

André Ubink

Ubink Rijs Advocaten

Burg. Van Roijensingel 6

8011 CS Zwolle

085-485 72 44

aub@ubinkrijs.nl

Constructieve veiligheid

Advocaten
vastgoed & overheid

‘Veiligheid is een belangrijk thema in onze maatschappij, ook al weten we dat absolute veiligheid niet bestaat. De visie op veiligheid van constructies is mede gestoeld op een probabilistische benadering, waarbij een zeer kleine kans op falen maatschappelijk aanvaardbaar wordt geacht. Een aantal recente voorschriften van falende constructies [...] passen niet goed in het theoretische beeld van constructieve veiligheid. Dat komt, omdat er sprake was van falen dat – achteraf gezien – gemakkelijk was te voorkomen en dat niets te maken heeft met een geaccepteerde kans op falen.

Het is noodzakelijk uit deze incidenten lering te trekken om zo te voorkomen dat in volgende projecten de veiligheid van de constructie onvoldoende is. Belangrijk daarbij is de veiligheid van de gebruikers van bouwwerken en omgeving en het beperken van schade (zoals faalkosten en imagoschade). Maar ‘leren van’ blijkt in de praktijk toch nog niet zo eenvoudig.’

OORZAAK GEBREKEN

Advocaten
vastgoed & overheid

Schade als gevolg van constructieve gebreken gevolg van:

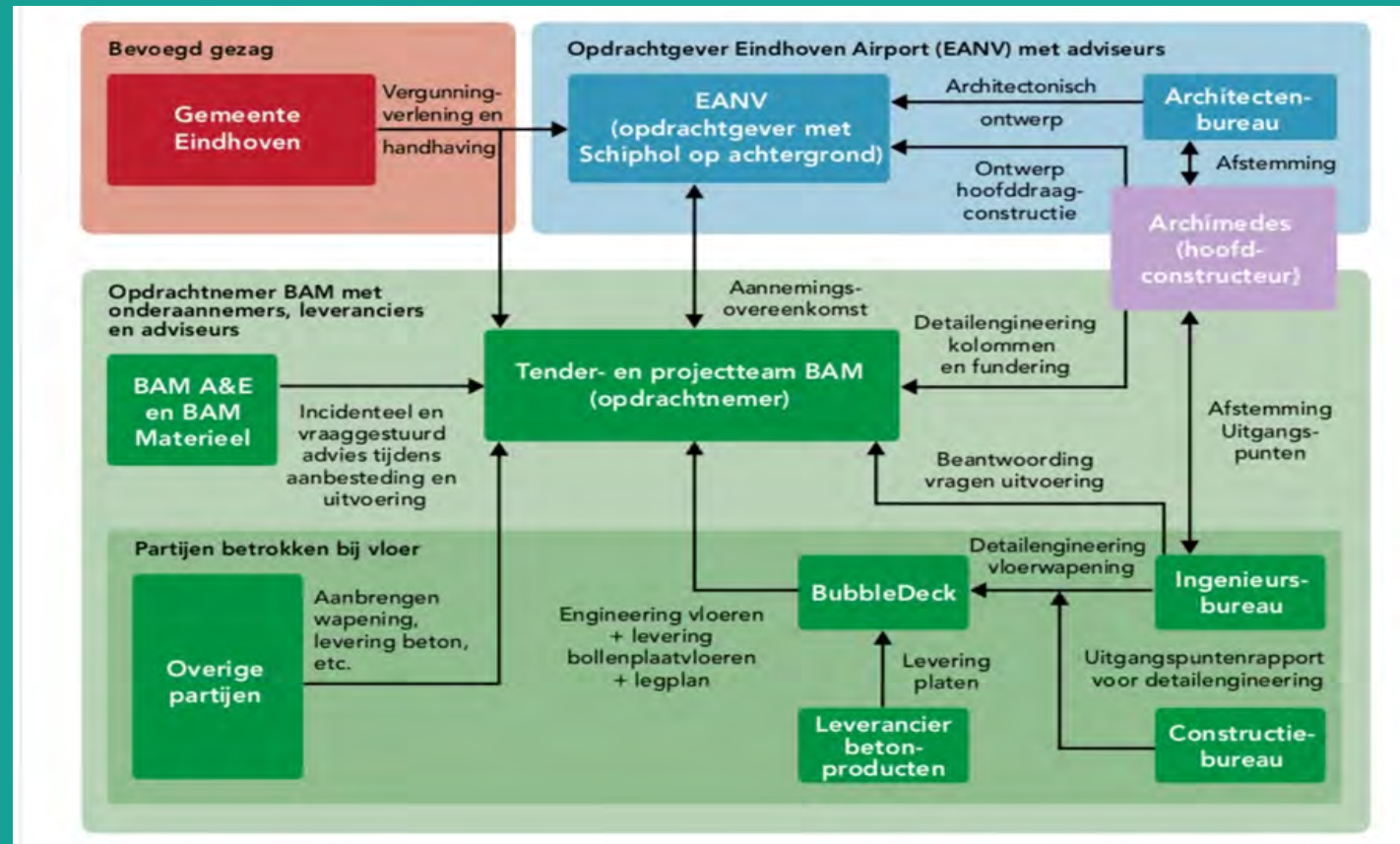
- Ontwerpfout
- Wijzigingen
- Overdrachtmomenten -> versnippering

Versnippering

Advocaten
vastgoed & overheid

Veelheid betrokken partijen:

Rollen constructeur

Advocaten
vastgoed & overheid

Verskillende rollen constructeur:

- Ontwerpend constructeur
- Coördinerend constructeur
- Hoofdconstructeur
- Deelconstructeur

Aanbevelingen OVV

Advocaten
vastgoed & overheid

O.a.: Zorg voor:

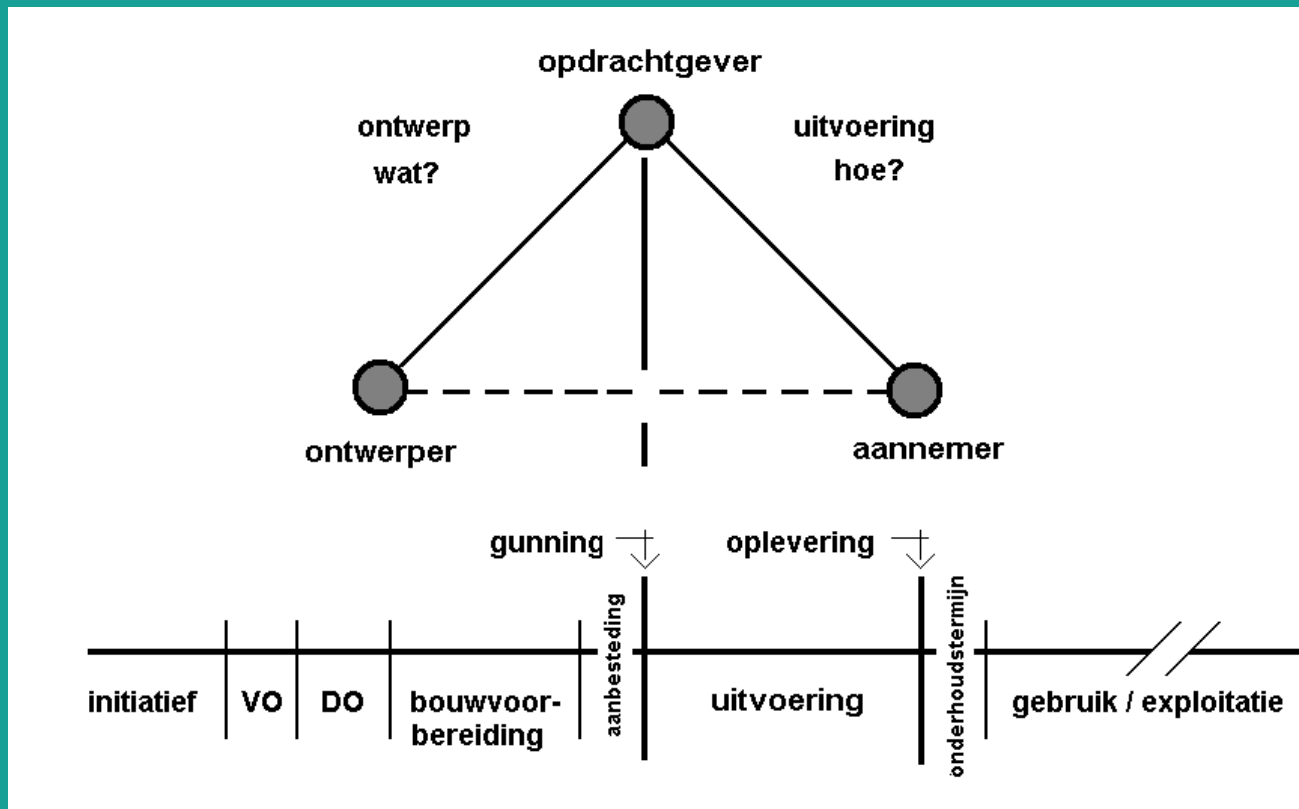
- Heldere afspraken over verantwoordelijkheid voor DO, ook tijdens bouw
- Demarcatie taken en verantwoordelijkheden constructeurs
- Afspraken over bewaking constructieve samenhang
 - > 'Onderzoek hoe dit verplicht kan worden gesteld'
- Regel risicoverantwoordelijkheid en samenwerkingsverplichtingen in algemene voorwaarden.

Taken en verplichtingen

Advocaten
vastgoed & overheid

Traditioneel model

Taken en verantwoordelijkheden in de DNR:

- art. 2: te bespreken onderwerpen
- art. 11: verplichtingen adviseur
- art. 13 e.v.: aansprakelijkheidsregeling

Taakverdeling en demarcatie: zie STB 2014:

- 3028: Opstellen demarcatielijst hoofdconstructeur - coördinerend constructeur (fase technisch ontwerp-bestek)

Inhoud: taakverdeling hoofdconstructeur - coördinerend constructeur in de fasen

Uitvoering-Uitvoeringsgereed Ontwerp en Uitvoering-Directievoering op basis

van KIWA-Criteria 73/06 bijlage 8

Taakverdeling en demarcatie: zie STB 2014:

- 27951: Bewaken constructieve samenhang van verschillende constructies op basis van Toetsprotocol Constructieve Samenhang (fase Uitvoering-Uitvoeringsgereed ontwerp)

Inhoud: opsomming constructiedelen die onderwerp zijn van coördinatie en controle, inclusief verantwoordelijke bedrijven, c.q. derden-constructeurs / overzicht gemaakte berekeningen m.b.t. constructieve samenhang / overzicht uitgevoerde controles / overzicht genomen coördinerende maatregelen

Taken en verantwoordelijkheden

Advocaten
vastgoed & overheid

Demarcatie:

- Aansluiting opdracht constructeur – deelconstructeur via verplichtingen aannemer in bestek

Vb. afstemming opdrachtomschrijving obv STB op categoriën KIWA criteria 73 bijlage 8:

- Wie bepaalt wapening in prefab-element (leverancier vanaf cat. 3)
- Wie werkt deelconstructie uit (leverancier vanaf cat. 4, onderscheid vloer/overig)
- Wie werkt verbindingen tussen deelconstructies uit (leverancier vanaf cat. 5)

Conclusie

Advocaten
vastgoed & overheid

Contractuele tools zijn aanwezig, maar

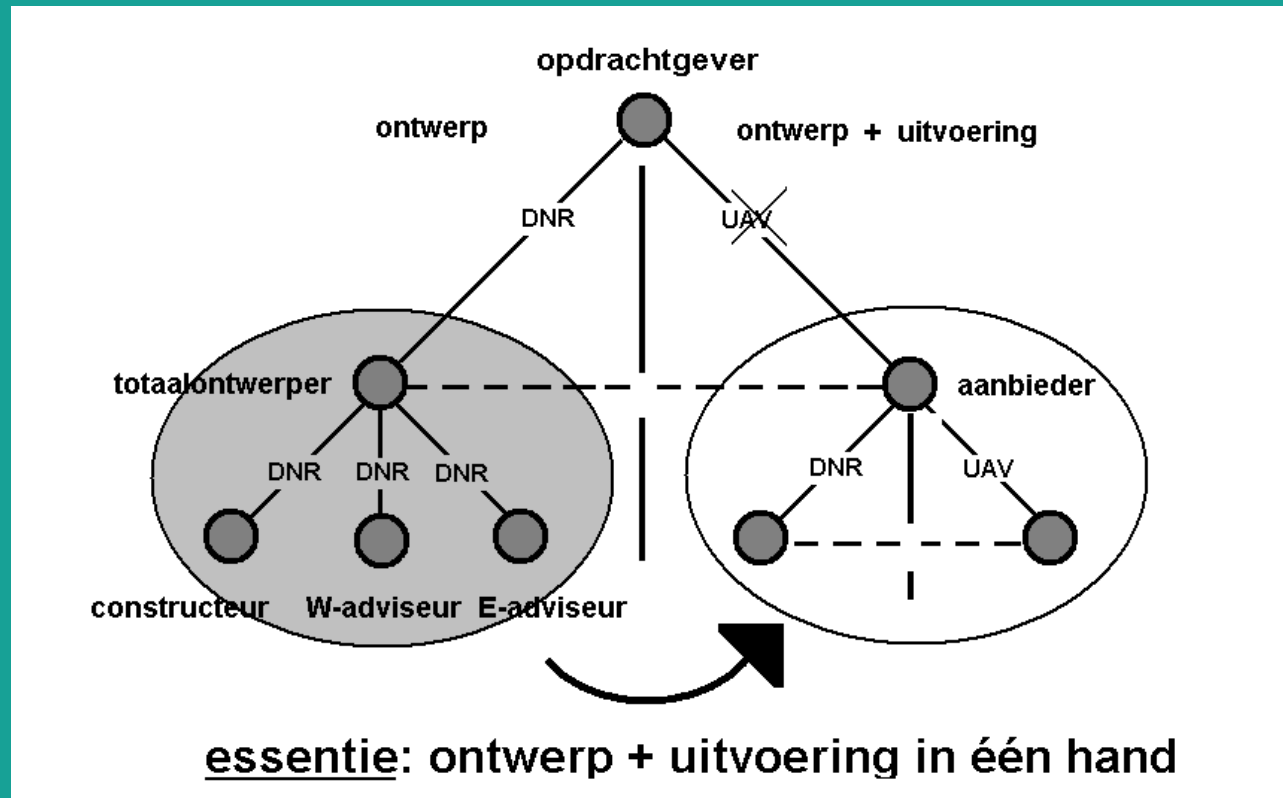
- goede afstemming is niet eenvoudig, en
- bewaking constructieve samenhang vereist dubbele coordinatie: bij hoofdaannemer en coördinerend constructeur

Geïntegreerde contracten

Advocaten
vastgoed & overheid

Coördinatie bij opdrachtnemer

Jurisprudentie over controlerende rol constructeur:

- CvG 1 juli 1996:

‘het controleren van de constructie’ omvatte mede het uitvoeren van een eindcontrole van het gehele werk, voorafgaande aan de oplevering. [...] Arbiters achten voor deze beslissing niet relevant of de hier bedoelde eindcontrole onderdeel was van de directievoering of van een op zichzelf stand ander onderdeel van de opdracht.

- CvG/RvA 9 november 2005:

Ontwerp bevatte zeer kritische punten. Het behoorde tot de taak van adviseur als directievoerder op het werk om de detaillering door aanneemster van die kritische punten zorgvuldig te beoordelen en op de uitvoering ervan nauwkeurig toe te zien. Adviseur stelt nimmer de uitvoeringsdetails van aanneemster te hebben ontvangen voor goedkeuring. Het had alsdan op haar weg gelegen aanneemster ter zake te sommeren.

- CvG/RvA 26-5-2009:

‘Arbiters overwegen dat de verantwoordelijkheid voor de constructie in beginsel bij de adviseur ligt. Gelet echter op de omstandigheid dat aanneemster zelfstandig een gespecificeerd alternatief heeft voorgesteld, zijn arbiters van oordeel dat daarmee – in ieder geval een deel van – het ontwerprisico bij aanneemster is komen te berusten. [...] Arbiters zijn echter voorts van oordeel dat een zorgvuldig werkend adviseur dit ondeugdelijke voorstel niet had mogen ontgaan en geen goedkeuring had mogen verlenen.’

- Patio Sevilla: strafrechtelijke veroordeling hoofdconstructeur (Rb Maastricht 13-3-2007, LJN:BA0574):

‘Verdachte heeft zich in de ontwerpfase geen voorstelling gemaakt van de plaats op de balkons waar de dragende kolommen zouden worden geplaatst hetgeen, gelet op de functie van deze kolommen, een zeer ernstige omissie is ten aanzien van de uitoefening van haar controlefunctie.

De positie van verdachte bij de bouw van het complex Patio Sevilla is vergelijkbaar met de positie van een hoofdconstructeur.

Dat betekent dat de veiligheid van de constructie van het gebouw in laatste instantie afhangt van het optreden van verdachte.

Praktijkvoorbeelden

Advocaten
vastgoed & overheid

(vervolg)

‘Gelet op hetgeen waartoe verdachte zich in het kader van de bouw van het complex Patio Sevilla had verplicht, kon zij ten aanzien van het werk van derden volstaan met uitgangspunten te formuleren en resultaten globaal te controleren.

Gelet op het voorgaande constateert de rechtbank dat verdachte zelfs in de uitoefening van deze beperkte taak is te kort geschoten.

Vervolgens geen bijzondere aandacht schenken aan de veiligheid van de constructie van de nokken van de balkons, wanneer tijdens de bouw van het complex blijkt dat op het niveau van de begane grond in een aantal gevallen niet is voorzien in de ondersteuning van deze nok en wanneer blijkt dat in het beton van verschillende van deze nokken scheuren optreden, is aanmerkelijk

onachtzaam /

Praktijkvoorbeelden

Advocaten
vastgoed & overheid

- Patio Sevilla:
 - Deelconstructeur en aannemer zijn niet strafrechtelijk veroordeeld
 - Hoofdconstructeur is ook nog aansprakelijk gehouden, waarbij aansprakelijkheidsbeperking is doorbroken (CvG 21-12-2011)

- Aanpassing algemene voorwaarden: vgl. IBR-rapport
- Verplichte risicoverantwoordelijke en –aansprakelijke partij
 - Vgl. Franse situatie
 - Professionele tegenspraak via verzekeraar (VGV, TIS)
- Bewaking constructieve samenhang via publiekrechtelijke spoor:
 - Bij aanvraag omgevingsvergunning, via indieningseisen Mor
 - ‘Ingebruikname-toets’
 - Via Wet Private Kwaliteitsborging?

Vragen?

Advocaten
vastgoed & overheid

